

КОМУНІКАТИВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ АНГЛОМОВНОГО НАВЧАЛЬНОГО ВІДЕОДИСКУРСУ

Малаховська Я. І.

*аспірант кафедри практики англійської мови,
асистент кафедри іноземних мов гуманітарних спеціальностей
Волинський національний університет імені Лесі Українки
просп. Волі, 13, Луцьк, Волинська область, Україна
orcid.org/0000-0001-8066-5405
malahovska.yaryna@gmail.com*

Ключові слова: *дискурс,
навчальна комунікація,
комунікативна інтенція,
персуазивність,
мультимодальність.*

Стаття присвячена виокремленню комунікативних характеристик англomовного навчального відеодискурсу. Для досягнення мети використовуємо дискурсивний аналіз на основі прагматичного підходу, що дозволяє описати основні характеристики навчальної комунікації. В основі поняття «англomовний навчальний відеодискурс» лежать такі терміни, як «дискурс», «інституційний дискурс» і «навчальний дискурс». Англomовний навчальний відеодискурс належить до інституційного типу дискурсів. Навчальна комунікація втілена у форматі відео. Основними параметрами для аналізу є особливості учасників спілкування, мета комунікації, ситуація спілкування, хронотоп, міна комунікативних ролей. Навчальний відеодискурс передбачає взаємодію між учителем і учнями. Діяльність учителя є інтенційно спрямованою та націлена на формування знань і вмінь із конкретної галузі. Учні піддаються персуазивному впливу на їх розуміння та волю. Ритуалізованість спілкування проявляється через стереотипну модель поведінки, структуру зміни мовленнєвих ходів і клішовані фрази. Міна комунікативних ролей є важливим аспектом навчальної інтеракції, що допомагає структурувати діалогічний дискурс у режимі реального часу. Наявність статусно нерівних учасників у спілкуванні призводить до інструктивного характеру дискурсу, де вчитель імперативно впливає для досягнення спільних цілей. Цьому дискурсу притаманна мультимодальність комунікації, оскільки інтеракція відбувається через поєднання знаків різних семіотичних систем, як вербальних (усне мовлення, записи в зошитах, на дошці, тексти підручників), так і невербальних (жести, міміка, схеми, зображення). Англomовний навчальний відеодискурс визначається як складне соціально зумовлене мультимодальне явище, яке включає сукупність мовленнєвих дій комунікантів у рамках статусно-рольових відносин, що зумовлені метою та завданнями освітнього процесу та конкретною навчальною ситуацією.

COMMUNICATIVE CHARACTERISTICS OF ENGLISH EDUCATIONAL VIDEO DISCOURSE

Malakhovska Ya. I.

*Postgraduate Student at the Department of Conversational English,
Assistant at the Department of Foreign Languages for the Humanities
Lesya Ukrainka Volyn National University
Voli ave., 13, Lutsk, Volyn region, Ukraine
orcid.org/0000-0001-8066-5405
malahovska.yaryna@gmail.com*

Key words: *discourse, educational communication, communicative intention, persuasiveness, multimodality.*

The article focuses on delineating the communicative characteristics of English educational video discourse. The discourse analysis based on a pragmatic approach allows the description of the main features of educational communication. At the core of the concept of “English educational video discourse” lie such terms as “discourse”, “institutional discourse”, and “educational discourse”. English educational video discourse belongs to the institutional type of discourses. Educational communication is embodied in video format. The main parameters for analysis include the characteristics of communicants, goals, communicative situation, chronotope, and turn-taking. Educational video discourse involves interaction between teachers and students. The teacher’s speech is directed towards shaping knowledge and skills in a specific field. Students are subject to persuasive influence on their mind and will. Ritualization of communication is manifested through stereotypical behavior patterns, the structure of turn-taking, and cliché. Turn-taking in educational interaction is a crucial element that aids in organizing dialogue in real-time. The presence of status-unequal participants leads to the instructive nature of communication, where the teacher exerts imperative influence on students to form knowledge and beliefs. The key characteristic of this discourse is multimodality of communication. Interaction occurs through the combination of signs from different semiotic systems, such as verbal (oral speech, notes on the board, textbooks) and non-verbal (gestures, facial expressions, diagrams, images). We define English educational video discourse as a complex socially conditioned multimodal phenomenon that includes a set of speech acts of communicants within status-role relations, determined by the purpose and objectives of the educational process and the specific educational situation.

Постановка проблеми. Нині увага дослідників у галузі лінгвістики спрямована на вивчення когнітивно-комунікативної діяльності людини в межах різноманітних дискурсів, передусім тих, що втілюють діяльність суспільно важливих інститутів. Зусиллями багатьох науковців освітній заклад був осмислений як один із провідних соціокультурних інститутів, сфера існування суспільних знань, як окремих світ мислення, комунікації та діяльності. Тобто школа розглядається як місце існування й утворення дискурсивних практик, що володіють особливим призначенням, складною сукупністю функцій і цілей, великим розмаїттям жанрів, динамічним середовищем.

Усі процеси сучасної світової освіти функціонують в умовах глобалізації, що впливає на фор-

мування навчального дискурсу. Це зумовлює значний інтерес наукової спільноти до його вивчення не лише з педагогічного боку, але й лінгвістичного. Навчальний дискурс різнобічно був досліджений у працях з етно- та соціолінгвістики, психології, культурології, дидактики як засіб соціалізації особистості через володіння нею багатством мови, осягнення культурних цінностей, морально-етичних норм [3, с. 343]. У наукових розвідках з теорії дискурсу, теорії мовної комунікації, прагмалінгвістики навчальний дискурс визначається як сукупність мовленнєво-мисленнєвих дій комунікантів, зумовлених метою та завданнями освітнього процесу та конкретною навчальною ситуацією [1]. Інтенсивна цифровізація багатьох процесів суспільства, зокрема й освітньої сфери,

привертає нашу увагу до англomовного навчального відеодискурсу. Попри активне створення та розповсюдження англomовних навчальних відео, теоретичні аспекти інтерпретації цього явища залишаються несистематизованими та неузагальненими.

Мета дослідження полягає у виділенні комунікативних характеристик англomовного навчального відеодискурсу (далі – АНВД) та передбачає виконання таких **завдань**: дати тлумачення поняттю «англomовний навчальний відеодискурс», визначити його місце в сучасній типології дискурсів, описати основні компоненти та виділити його комунікативні характеристики.

Об’єктом дослідження є англomовний навчальний відеодискурс, що постає як сукупність комунікативних дій комунікантів у навчальній взаємодії. **Предметом** є комунікативні характеристики англomовного навчального відеодискурсу.

Для реалізації поставлених у розвідці завдань використаний дискурсивний аналіз [9] з урахуванням прагматичного підходу [16; 17], що дозволяє виділити та проаналізувати основні характеристики ситуативно зумовленої інтерактивної навчальної діяльності комунікантів. Визначення поняття «англomовний навчальний відеодискурс» буде базуватися на загальному розумінні понять «дискурс», «інституційний дискурс», «навчальний дискурс». Матеріалом дослідження є відеозаписи уроків англійської мови для учнів початкової школи, проведені вчителями – носіями мови, відібрані в мережі “YouTube”, та скрипти до цих відео.

Виклад основного матеріалу дослідження. Нині існує ціла низка тлумачень поняття дискурсу та його класифікацій, що зумовлено різноаспектними характеристиками цього поняття. Дискурс розглядається як складна сукупність мовленнєвих практик, що бере участь у формуванні уявлень про той об’єкт, про який мовиться [7]; як комунікативна подія, що відбувається між мовцем, слухачем (спостерігачем тощо) у процесі комунікативної взаємодії в якомусь часовому, просторовому й іншому контексті [9, с. 58]; як ситуативно зумовлена інтерсуб’єктна мовленнєво-розумова діяльність, спрямована на взаємну орієнтацію в життєвому просторі на основі надання мовної форми семіотичної значущості [5, с. 11]. Ґрунтуючись на твердженні професорки І.С. Шевченко, дискурс розглядаємо як багатоаспектну мовленнєво-когнітивно-комунікативну систему-гештальт в єдності когнітивного (використання мови, конструювання/передача ідей, переконань), соціопрагматичного (взаємодія комунікантів у соціокультурних контекстах і ситуаціях) та мовного (використання вербальних і паравербальних знаків) аспектів [8, с. 116].

У дослідженнях наявна безліч назв дискурсивної практики в освітньому середовищі та їх тлумачення, які в основі мають різні підходи: навчальний, педагогічний, аудиторний, дидактичний, університетський, освітній дискурси. Ці поняття вживаються у таких основних значеннях, як: мовленнєва поведінка вчителя на уроці [2, с. 70]; спосіб раціональної подачі знання на занятті [6]; клішований різновид спілкування, зумовлений ситуацією, інститутом і статусними ролями учасників комунікації [3]. Проте навчальний дискурс є не лише педагогічним явищем, він охоплює й лінгвістичний аспект, а саме мовлення учителя й учнів, яке перебуває під впливом контекстуальних чинників.

Навчальний дискурс лежить у сфері інституційного спілкування та визначається як мовленнєва взаємодія суб’єктів визначених соціальних груп/інститутів, а саме школи, де учасники діють згідно зі своїми статусно-рольовими можливостями – «учитель – учень» [15]. Англomовний навчальний відеодискурс відносимо до інституційного типу дискурсів, оскільки це сукупність мисленнєво-мовленнєвих дій комунікантів, зумовлених метою навчального процесу та статусними ролями суб’єктів. Наявність у назві поняття компоненту «відео» вказує на використання аудіального та візуального каналів у втіленні навчальної комунікації. Відеодискурс визначаємо як особливий вид комунікації, вираження почуттів думок і поглядів у відеоформаті. Це сукупність образів, звуків, рухів і вербаліки, які створюють особливий зміст в інформаційному та/або медійному просторі для досягнення визначеної цілі або впливу на аудиторію.

Навчальний відеодискурс розуміємо як особливе динамічне втілення комунікативної практики за допомогою візуальних і аудіальних каналів (у відеоформаті) у навчальному контексті. Цей вид дискурсу може бути представлений у вигляді відеоуроків, навчальних презентацій, лекцій, демонстраційних відеозаписів уроків тощо. Важливі для нашого дослідження є саме демонстраційні ролики, адже вони найбільш повно відображають процес навчальної комунікації, яка відбувається в реальному часі. Провідними параметрами для опису є ознаки учасників спілкування та їхні взаємини; ціль і цінності; ситуація спілкування; хронотоп; міна комунікативних ролей; ритуалізованість [18, с. 4].

Навчальний відеодискурс передбачає взаємодію учасників комунікації – мовця й адресата, для яких характерною є інтерактивна діяльність. Ознакою навчального закладу як соціального інституту є статусно орієнтоване спілкування, де пари статусно нерівних учасників становлять учитель та учні. Учитель виступає ініціатором

мовленнєвої ситуації, є автором дискурсу, за допомогою бесіди [14, с. 309] здійснює запланований вплив на учня. Успішний результат цієї діяльності залежить від відповідності повідомлення потребам, бажанням і рівню знань учня.

Окрім пари «учитель – учні», у навчальному відеодискурсі існує ще одне поєднання адресанта й адресата – автор дискурсу та глядач, який перебуває по той бік екрана і не є безпосереднім учасником комунікації, хоч у деяких ситуаціях може бути активним за можливості використання коментарів та інших реакцій до відео. Це вказує на наявність двох рівнів комунікації: внутрішньої, яка транслюється у відео, та зовнішньої, між автором і глядачем. Ми зосереджуємо увагу в нашому дослідженні на дискурсивній практиці, яка відбувається між учителем і учнями.

Мовлення учителя завжди інтенційно спрямоване. Ціль навчального відеодискурсу є спільною та водночас різнобічною для комунікантів. Учитель має на меті формування знань, через конструювання системи цінностей і вмінь конкретної галузі, а учень – здобуття знань, що можливо завдяки двосторонній комунікації, тобто і вчитель, і учні є активними суб'єктами такої діяльності. Основним змістом комунікації є надання виховного впливу, що здійснюється за допомогою комунікативних засобів. Таке свідоме та цілеспрямоване використання знаків вербальної та невербальної природи для переконання адресата перейти визначені погляди й ідеї, погодитися з тією чи тією думкою та діяти відповідно вказує на персуазивність комунікації. Персуазивність розуміємо як інтерактивний комунікативний процес, у якому відправник повідомлення прагне вплинути на світогляд, ставлення та поведінку його одержувача [10, с. 21–26]. Виділяють два типи переконань: вплив на розуміння, який досягається головним чином через використання аргументів, та вплив на волю, що здійснюється як за допомогою аргументації, так і шляхом звернення до емоцій [13, с. 24].

У фрагменті 1 інтенція вчителя – вивчення лексичної одиниці *a watch* – реалізується за допомогою персуазивного впливу. Персуазивність у мовленні актуалізується за допомогою тактики логічної аргументації: *When I wear this clock on my wrist, we call it a watch*, запиту інфорції (1), повторів слова *a watch* для привернення уваги, занурення учнів у ситуацію через залучення емоційних засобів *I'm worried*, пауз, вигуків *hmm* (3). Окрім вербаліки, використовуються жести, вказівний палець учителя направлений на годинник (1), палець торкається підборіддя, задумлива міміка обличчя (3).

1. Т.: (1) *Do you know what this is?*

Рр.: (2) *A clock!*

Т.: (3) *When I wear this clock on my wrist, we call it a watch. A watch, a watch. So we're gonna go like this if I look and I say, hmm <...> and I'm worried, hmm <...> Maybe I'm late, late* [21].

Хронотопом АНВД є навчальний час, коли комунікативна діяльність відбувається відповідно до типу уроку, і місце – навчальний заклад, школа, що зумовлює формалізованість комунікації. Це стає стимулом для використання конкретних вербальних і невербальних засобів. Учитель починає урок із привітання (*Hello, everyone! I hope you're having a beautiful day*), а закінчує прощанням (*Well, thank you very much. And I'll see you next time*) у поєднанні з помахом руки й усміхненою мімікою, актуалізує стереотипність і ритуалізованість комунікації. Управління класом здійснюється завдяки використанню клішованих фраз (*Can you please tell me <...>, Let's see <...>, Let's begin <...>, We are going to <...>*) та постійної оцінки діяльності, вираженої прикметниками та прислівниками (*cool, good, excellent, well done, nicely, right, correct*). Це встановлює позитивний тон для подальшої взаємодії та забезпечує порядок у класі. Ритуалізованість із боку учнів виражена через використання жестів, зміни положення тіла, а саме підняття руки та підняття з місця. Це сигналізує про бажання учнів взяти слово чи поставити запитання.

Важливим елементом навчальної інтеракції є міна комунікативних ролей, що забезпечує структурування і регуляцію діалогічного дискурсу в режимі реального часу. Перехід ролі мовця від одного учасника спілкування до іншого може відбуватися як добровільно, так і примусово [4, с. 8]. Взаємодія комунікантів у навчальному дискурсі може вибудовуватися у площині соціально-статусної ролі (учень – учитель), персуазивних ролей (той, хто переконує – переконуваний), ситуативної ролі (той, хто запитує – той, хто відповідає), виду діяльності (учень – учень, учитель – клас тощо) [2, с. 72]. Інтеракція здійснюється з урахуванням співвідношення їхніх інтенцій, соціальних, психологічних ролей і ситуативного домінування. Розглянемо приклад:

2. Т.: (1) *What do you say when someone gives you something? You should say "thank you"*.

Рр.: (2) *Thank you.*

Т.: (3) *Good! Write numbers in the middle of your paper. In the middle of your paper, write numbers* (рис. 1) [22].

У фрагменті передача комунікативних ходів відбувається від учителя до учнів. Школярі починають своє мовлення після питання вчителя або наказу (1), після відповіді учні отримують зворотний зв'язок, який показує оцінку їхньої діяльності (3). Усе це здійснюється з урахуванням віку та рівня знань учнів, що проявляється в інтенсив-

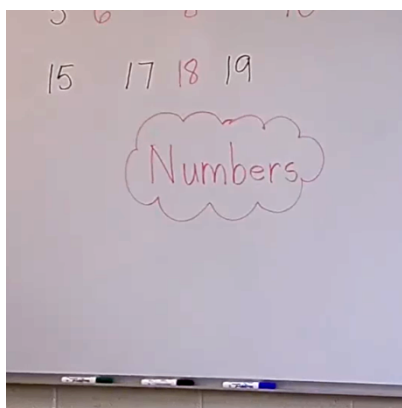

Рис. 1. Скриншот відео. Фрагмент 2

ному залучені візуальних засобів, жестів, зображень (рис. 1).

Наявність статусно нерівних учасників спілкування зумовлює інструктивний характер дискурсу. Учитель є наставником для учнів, який надає їм інструкції для досягнення спільних цілей, що є одним з інструментів персуазивності. Інструктивність реалізується в мовленні у вигляді наказів (*That boy over there and this girl over here, stand up here!*), інструкцій (*In the middle of your paper, write numbers*), прохань (*Can you please raise your hand if you want to speak*), запитань (*What can you see on the book?*), звернень (*Could you help me, Carol?*), закликів (*Let's see <...>, Let's say together*), модальних дієслів (*can, could, should*), та за допомогою невербальних засобів: зоровий контакт, вказівні жести рук, дистанція, інтонація, тон голосу.

Розглянемо приклад в аспекті виділення основних властивостей АНВД. У скрипті до фрагмента навчального відео відображено інтеракцію між учителем (позначено "Т"), носієм англійської мови, і учнями ("Рр") початкової школи, які вивчають англійську мову як іноземну. Інтенція вчителя – вивчення правил поведінки у класі, реалізується шляхом задіяння усного мовлення з використанням клішованих фраз для заклику, інструкції, питання (1), комбінації жесту, напису на дошці й анімації (Рис. 2). Використання великої кількості невербаліки вмотивовано рівнем знань учнів для полегшення їх сприйняття та розуміння, яке проявляється в реактивній відповіді (2–3). Зміна розуміння учнів, корегування помилки (персуазивний вплив), здійснюється за допомогою повтору слів (4), який уживається для уточнення, та вказівного жесту на надпис (Рис. 3). Невербальна комунікація підсилює розуміння учнями, що в результаті збільшує ефективність персуазивного впливу.

3. Т.: (1) *Now, let's go to the rules. Remember always give me a full sentence. Okay, what is rule number one (рис. 2)? Together. Rule <...>*

Рис. 2. Скриншот відео. Фрагмент 3 (1)

All: (2) *<...> number one is clear your desk.*

Рр.: (3) *Rule number one is clean your desk.*

Т.: (4) *Yeah, not clean but clear (рис. 3). Clear your desk. Good [19].*

Цифровізація інформаційного простору дозволила зафіксувати динамічний процес навчальної комунікації, що уможливило різнобічний аналіз використаних мовних і немовних засобів. Міжкультурний аспект англійської мовної навчальної відеодискурсу зумовлює мультимодальний характер комунікації. Мультимодальність розглядаємо як інтегральне використання модусів і семіотичних систем у процесі соціального семіозису, що забезпечує інтерпретацію відносин, які можуть бути встановлені між мовцем і слухачами для досягнення комунікативної мети [12, с. 84]. Комунікативні процеси в АНВД базуються на взаємодії семіотичних систем, які уможливають інтеракцію між учителем і учнями з метою формування знань і переконань. Використання вчителем мовних і немовних засобів підпорядковується рівню знань учнів, що робить адресата активним учасником комунікації. Семіотичність проявляється

Рис. 3. Скриншот відео. Фрагмент 3 (4)

в гетерогенному використанні знаків різної природи. Усі задіяні семіотичні системи вмотивовані особистісними характеристиками вчителя, учнів і навчальними цілями. Вербальні засоби охоплюють мовлення учасників комунікації (вчителя й учнів), тексти підручників, записи на дошці тощо. Невербальні знаки включають жести, міміку, дотики, зоровий контакт, зміну дистанції, схематичні зображення, постери, картинки, елементи просодичних засобів (паузи, темп, тембр голосу). Посднання цих семіотичних компонентів має синергійний ефект [11, с. 40], що інтенсифікує персуазивний вплив у процесі навчальної комунікації. Мультиmodalний аспект відображає динамічний характер інтеракції, а також оцінку результативності, яка проявляється в реактивній діяльності учнів.

Висновки. Отже, англомовний навчальний відеодискурс є складним соціально зумовленим мультиmodalним явищем, яке включає сукупність комунікативних характеристик взаємодії учасників у рамках статусно-рольових відносин, що зумовлені метою освітнього процесу, конкретною навчальною ситуацією та персуазивністю спілкування. Матеріальне втілення такої комунікації виражене у відеоформаті, що зумовлює існування двох рівнів взаємодії: внутрішньої, яка виражена у відеоконтенті, та зовнішньої, що виникає між автором дискурсу та глядачем. Спілкування включає мовні та позамовні особливості учасників навчального процесу, вчителя й учнів, сприяє взаємному розумінню через наявність спільної інтенційно спрямованої діяльності – формування знань і переконань. Цілеспрямоване використання різних засобів для впливу на розуміння та дії учнів вказує на персуазивність комунікації. Формальний стиль комунікації зумовлює ритуалізованість, яка реалізується у стереотипних моделях поведінки та структурі спілкування з боку як учителя, так і учнів. Мультиmodalність англомовного навчального відеодискурсу розкривається в залученні вербальних і невербальних знакових систем. Задіяні комунікативні засоби мають особистісний і навчальний характер, а їх комбіноване використання створює синергійний ефект для збільшення інтенсивності персуазивного впливу.

Перспективи дослідження вбачаємо в подальшому різноаспектному дослідженні цього виду дискурсу, а також дискурсивних стратегій персуазивності, застосованих у ньому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бхіндер Н.В. Лінгвістичний аспект навчально-педагогічного дискурсу викладача англійської мови у закладі вищої педагогічної освіти. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Філологія». Острог : Вид-во НаУОА, 2019. Вип. 8 (76). С. 29–31. [https://doi.org/10.25264/2519-2558-2019-8\(76\)-29-31](https://doi.org/10.25264/2519-2558-2019-8(76)-29-31).
2. Габідулліна А.Р. Навчально-педагогічний дискурс як лінгвістичний феномен. *Мовознавство*. 2009. № 6. С. 70–78.
3. Кухта М.І. Педагогічний дискурс як засіб мотивації навчальної діяльності. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2016. Вип. 16. С. 342–346.
4. Лавріненко І.М. Стратегії і тактики зміни комунікативних ролей у сучасному англомовному кінодискурсі : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Харків, 2011. 21 с.
5. Мартинюк А.П. Словник основних термінів когнітивно-дискурсивної лінгвістики. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2012. С. 11–13.
6. Мельник Т.В. Навчально-педагогічний дискурс як типізована соціально-культурна взаємодія. *Науковий вісник Донбасу*. 2013. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/nvd_2013_2_30.pdf.
7. Фуко М. Археологія знання / пер. із фр. В. Шовкун. Київ : Основи, 2003. 326 с.
8. Шевченко І.С. Когнітивно-прагматичні дослідження дискурсу. Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен. Харків : Константа, 2005. С. 105–117.
9. Dijk T.A. van. *Studies in the Pragmatics of Discourse*. Mouton : Hague, 1981. XII. 331 p.
10. Jowett G.S. *Propaganda and Persuasion*. Thousand Oaks, CA : Sage, 2012. 432 p.
11. Krysanova T. Emergent meaning-making in multimodal discourse: A case for sadness in The Horse Whisperer. *Cognition, communication, discourse*. 2022. (24). P. 37–52. <https://doi.org/10.26565/2218-2926-2022-24-03>.
12. Krysanova T., Herezhun O. Multimodal meaning-making of aggression in English song narrative: A cognitive-pragmatic perspective. *Cognition, Communication, Discourse*. 2023. № 26. P. 83–108. <https://doi.org/10.26565/2218-2926-2023-26-05>.
13. O’Keefe D.J. *Persuasion: Theory and Research*. Thousand Oaks : Sage Publications, Inc., 2002. 365 p.
14. Ryle G. *The Concept of Mind*. Chicago : the University of Chicago Press, 2002. 335 p.
15. Sinclair J., Coulthard M. *Towards an analysis of discourse*. *Advances in Spoken Discourse Analysis*. Routledge, 1992. P. 1–34.
16. Schmidt H.-J. Generalizing the apparently ungeneralizable. Basic ingredients of a cognitive pragmatic approach to the construal of meaning-in-context. *Cognitive pragmatics. Handbooks of pragmatics* / H.-J. Schmid (Ed.). Berlin : Mouton de Gruyter, 2012. P. 3–22.

17. Shevchenko I., Gutorov V. A cognitive-pragmatic perspective on apologies in English and Ukrainian discourse. *Lege artis. Language yesterday, today, tomorrow* : the journal of University of SS Cyril and Methodius in Trnava. Trnava : University of SS Cyril and Methodius in Trnava, 2019. IV (2). P. 301–342.
18. Thornborrow J. *Power Talk: Language and Interaction in Institutional Discourse*. Longman, 2002. 146 p.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

19. How to Teach Reading Skills: Grade 4 – “Animal Groups” (Full Class). 2021. URL: https://www.youtube.com/watch?v=2MqaNQ1BVr0&list=PL74FftQ3_xDJAfxp9wRnwnPCjixNfeYTp&index=3.
20. How to Teach Reading Skills: Grade 4 – “People Who Help Us” (Full Class). 2021. URL: https://www.youtube.com/watch?v=8YkeTF6ex-c&list=PL74FftQ3_xDJAfxp9wRnwnPCjixNfeYTp&index=4.
21. Teaching 21st Century Skills: Oxford Discover Sample Lesson Level 1 (Part 1). 2015. URL: https://www.youtube.com/watch?v=MqLGBmr_oX0&list=PLxE1zzJKa1eF6Bj5xIGpXco3bT-Keyq3T&index=1.
22. Teaching 21st Century Skills: Oxford Discover Sample Lesson Level 1 (Part 2). 2015. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=e2dtlPJj0LM>.

REFERENCES

1. Bkhinder, N.V. (2019). Linhvistychnyi aspekt navchalno-pedahohichnoho dyskursu vykladacha anhliskoi movy u zakladi vyshchoi pedahohichnoi osvity [Linguistic aspect of the educational and pedagogical discourse of an English teacher in a higher pedagogical education institution]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu “Ostrozka akademiia”*. Seriiia “Filolohiia”. Ostroh: Vyd-vo NaUOA. Vyp. 8 (76). P. 29–31.
2. Habidullina, A.R. (2009). Navchalno-pedahohichnyi dyskurs yak linhvistychnyi fenomen [Educational and pedagogical discourse as a linguistic phenomenon]. *Movoznavstvo*. № 6. P. 70–78.
3. Kukhta, M. (2016). Pedahohichnyi dyskurs yak zasib motyvatsii navchalnoi diialnosti [Pedagogical discourse as a means of motivating learning activities]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*. Vyp. 16. P. 342–346.
4. Lavrinenko, I.M. (2011). Stratehii i taktyky zminy komunikatyvnykh rolei u suchasnomu anhlomovnomu kinodyskursi [Strategies and tactics of changing communicative roles in

- modern English film discourse] : avtoref. dys. ... kand. filol. nauk : 10.02.04. Kharkiv. 21 p.
5. Martyniuk, A.P. (2012). Slovnnyk osnovnykh terminiv kohnityvno-dyskursyvoi linhvistyky [Dictionary of basic terms of cognitive and discourse linguistics]. Kh.: KhNU imeni V.N. Karazina. P. 11–13.
6. Melnyk, T.V. (2013). Navchalno-pedahohichnyi dyskurs yak typizovana sotsialno-kulturna vzaie-modiia [Educational and Pedagogical Discourse as a Typified Socio-Cultural Interaction]. *Naukovyi visnyk Donbasu*. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/nvd_2013_2_30.pdf.
7. Foucault, M. (2003). *Arkheolohiia znannia [Archeology of knowledge]* / Per. z fr. V. Shovkun. Kyiv : Osnovy, 2003. 326 p.
8. Shevchenko, I.S. (2005). *Kohnityvno-prahmatychni doslidzhennia dyskursu [Cognitive and pragmatic studies of discourse]*. *Dyskurs yak kohnityvno-komunikatyvnyi fenomen*. Kharkiv: Konstanta. P. 105–117.
9. Dijk, T.A. van. (1981). *Studies in the Pragmatics of Discourse*. Mouton: Hague, XII. 331p.
10. Jowett, G.S. (2012). *Propaganda and Persuasion*. Thousand Oaks, CA : Sage, 432 p.
11. Krysanova, T. (2022). Emergent meaning-making in multimodal discourse: A case for sadness in The Horse Whisperer. *Cognition, communication, discourse*. (24). P. 37–52.
12. Krysanova, T., & Herezhun, O. (2023). Multimodal meaning-making of aggression in English song narrative: A cognitive-pragmatic perspective. *Cognition, communication, discourse*, 26. P. 83–108.
13. O’Keefe, D.J. (2002). *Persuasion : Theory and Research*. Thousand Oaks: Sage Publications, Inc., 365 p.
14. Ryle, G. (2002). *The Concept of Mind*. Chicago: The University of Chicago Press, 335 p.
15. Sinclair, J. and Coulthard, M. (1992). *Towards an analysis of discourse. Advances in Spoken Discourse Analysis*. Routledge, P. 1–34.
16. Schmidt, H.-J. (2012). Generalizing the apparently ungeneralizable. Basic ingredients of a cognitivepragmatic approach to the construal of meaning-in-context. *Cognitive pragmatics. Handbooks of pragmatics / H.-J. Schmid (Ed.)*. Berlin: Mouton de Gruyter. P. 3–22.
17. Shevchenko, I., & Gutorov, V. (2019). A cognitive-pragmatic perspective on apologies in English and Ukrainian discourse. *Lege artis. Language yesterday, today, tomorrow*. The journal of University of SS Cyril and Methodius in Trnava. Trnava: University of SS Cyril and Methodius in Trnava, IV (2), P. 301–342.
18. Thornborrow, J. (2002). *Power Talk: Language and Interaction in Institutional Discourse*. Longman, 146 p.

LIST OF SOURCES OF ILLUSTRATIVE MATERIAL

19. How to Teach Reading Skills: Grade 4 – “Animal Groups” (Full Class). 2021. URL: https://www.youtube.com/watch?v=2MqaNQ1Bvr0&list=PL74FftQ3_xDJAfxp9wRnwnPCjxxNfeYTp&index=3.
20. How to Teach Reading Skills: Grade 4 – “People Who Help Us” (Full Class). 2021. URL: https://www.youtube.com/watch?v=8YkeTF6ex-c&list=PL74FftQ3_xDJAfxp9wRnwnPCjxxNfeYTp&index=4.
21. Teaching 21’st Century Skills: Oxford Discover Sample Lesson Level 1 (Part 1). 2015. URL: https://www.youtube.com/watch?v=MqLGBmr_oX0&list=PLxE1zzJKa1eF6Bj5xIGpXco3bT-Keyqg3T&index=1.
22. Teaching 21’st Century Skills: Oxford Discover Sample Lesson Level 1 (Part 2). 2015. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=e2dtlPj0LM>.